

Arkivsak-dok. 201400023-203
Saksbehandler Erik Lagethon

Saksgang	Møtedato
Fylkesutvalget	02.12.2014
Fylkestinget	17.02.2015

HØRINGSUTTAELSE - HØRING PÅ FORSLAG OM OPPHEVING AV KONSESJONSLOVEN OG BOPLIKT

Forslag til

VEDTAK

1. Fylkestinget i Oppland fraråder en oppheving av konsesjonsloven og boplikten i Odelsloven slik det foreslås i høringsnotatet.
2. Fylkestinget anbefaler likevel at man ser på tilpasninger i dagens konsesjonslov for bedre å kunne balansere formålet i konsesjonsloven i forhold til den generelle utviklingen i landbruket. Det må gjennom lovverket sikres en strukturutvikling som sikrer optimal utnyttelse av landbrukets produksjons- og verdiskapingspotensial, samtidig som landbrukets samfunnsrolle ivaretas

Rasmus Vigrestad
fylkesrådmann

Hjalmar Solbjør
Ass. fylkesrådmann

Vedlegg:

Høringsnotat – Oppheving av konsesjonsloven og boplikt

1. Bakgrunn

Regjeringen har sendt på høring for slag om oppheving av lov 28. november 2003 nr 98 om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) mv., samt endring av enkelte bestemmelser i lov 28. juni 1974 nr 58 om odelsretten og åseteretten (odelslova). Opphevingen og endringene er ikke foreslått erstattet av andre regler.

Regjeringen viser til Sundvolden-plattformen hvor det er lagt opp til vesentlige endringer når det gjelder reglene om fast eiendom. Regjeringen ønsker gjennom dette å gi bonden større råderett over egen eiendom, samtidig som de ønsker å gjennomføre forenklinger og å redusere byråkratiet.

Regjeringen mener konsesjonslovens bestemmelser kan begrense selgers vilje til å legge eiendommen ut på salg i et åpent marked. Reglene kan derfor være til hinder for et effektivt marked for omsetning av konsesjonspliktige landbrukseieendommer. Dette kan blant annet få som følge at rekrutteringen til næringen svekkes. Videre kan markedsbegrensninger gjøre det vanskelig for aktive næringsutøvere å få kjøpt tilleggsjord, noe som igjen på sikt kan svekke mulighetene for effektiv og rasjonell landbruksdrift. Gjeldende bestemmelser kan også dempe investeringslysten og derved svekke driftsgrunnlaget på en del eiendommer uttales det i høringsdokumentet.

Regjeringen har klare ambisjoner om å gjennomføre endringer og forenklinger i lovverket knyttet til landbruket. Tidligere i år ble det sendt på høring forslag om å oppheve bestemmelsen om pris-kontroll i konsesjonsloven. Fylkesutvalget behandlet forslaget i sak 8/14 forslaget med følgende vedtak:

«Oppland fylkeskommune mener en eventuell endring av priskontrollen må vurderes etter at det er gjennomført en helhetlig vurdering av konsesjonsloven, endringer i bestemmelser om bo- og driveplikt, og andre rammebetingelser som påvirker utviklingen av norsk landbruk. Formålet med en slik gjennomgang må være å sikre et aktivt landbruk over hele landet og en høyest mulig nasjonal selvforsyning av mat.

Fylkesutvalget vil motsette seg en slik endring inntil en helhetsvurdering er gjennomført.»

Stortinget har nå utsatt behandlingen av denne saken til våren 2015.

2. Om lovene

2.1 Konsesjonsloven

Dagens konsesjonslov har følgende formålsparagraf:

Loven har til formål å regulere og kontrollere omsetningen av fast eiendom for å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer og slike eier- og bruksforhold som er mest gagnlige for samfunnet, bl.a. for å tilgodese:

- 1. framtidige generasjoners behov.*
- 2. landbruksnæringen.*
- 3. behovet for utbyggingsgrunn.*
- 4. hensynet til miljøet, allmenne naturverninteresser og friluftinteresser.*
- 5. hensynet til bosettingen.*

Da konsesjonsloven av 1974 trådte i kraft, lå avgjørelsesmyndigheten i konsesjonssaker til departementet. I årene som fulgte har myndigheten gradvis blitt overført til regionale og deretter til lokale myndigheter. I 2004 ble alle konsesjonsavgjørelser og alle avgjørelser om boplikt lagt til kommunene som første instans.

Konsesjonsloven er ingen spesifikk landbrukslov som ensidig skal tilgodese landbruksnæringens interesser, men loven har størst betydning ved erverv av landbrukseiendom, og der kommunene selv har innført lokal forskrift om nedsatt konsesjonsgrense.

Konsesjonsloven gjelder etter § 2 erverv av fast eiendom. Begrepet "erverv" omfatter i utgangspunktet alle former for eiendomsovergang, herunder kjøp, arv, skifte, gave, makeskifte, tvangssalg, ekspropriasjon m.m. Erverv som er konsesjonspliktig i henhold til enkelte andre lover faller utenfor. Konsesjonsloven § 2 siste ledd åpner for at det ved enkeltvedtak eller forskrift kan gjøres unntak fra konsesjonsplikten ut over de unntak som er fastsatt direkte i loven.

Stiftelse eller overdragelse av visse rettigheter er likestilt med erverv, og utløser konsesjonsplikt etter konsesjonsloven § 3. Konsesjonsplikt kan oppstå både ved stiftelse og overdragelse av leierett og liknende bruksrett, rettigheter som tar sikte på å hindre eierens mulighet til å utnytte eiendommen, samt for utbyggingskontrakter. Forutsetningen er at bruksretten er stiftet for mer enn ti år. Utbyggingskontrakter av enhver art medfører konsesjonsplikt uten hensyn til varighet.

Konsesjonsloven har en rekke unntak fra konsesjonsplikten bl.a. som følge av eiendommens karakter og unntak som følge av erververens stilling.

Lovens § 4 angir følgende unntak fra konsesjonsplikten på grunn av eiendommens karakter:

1. *ubebygde enkelttomter for bolig eller fritidshus, dersom tomten ikke er større enn 2 dekar og er godkjent fradelt etter plan- og bygningsloven og jordloven*
2. *ubebygde enkelttomter for bolig eller fritidshus som ligger i et område som i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan etter plan- og bygningsloven er utlagt til bebyggelse og anlegg, og der tomteinndelinger foretatt eller godkjent av bygningsmyndighetene*
3. *andre ubebygde arealer, dersom de ligger i et område som i reguleringsplan er regulert til annet enn landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift, eller som i kommuneplanens arealdel er lagt ut til bebyggelse og anlegg*
4. *bebygd eiendom, ikke over 100 dekar, der fulldyrka og overflatedyrka jord ikke er mer enn 25 dekar*

Dette innebærer at bebygde landbrukseiendommer over 100 daa og med mer enn 25 daa fulldyrka eller overflatedyrka jord er underlagt konsesjonsplikt. Det innebærer også at f.eks. rene skog-eiendommer uten bebyggelse ikke kan erverves uten konsesjon.

Loven § 5 gir følgende unntak som følge av erververens stilling:

- 1 *eierens ektefelle, eller er i slekt med eieren eller eierens ektefelle i rett oppstigende eller nedstigende linje eller i eierens eller ektefellens første sidelinje til og med barn av søsken, eller er i svogerskap med eieren i rett oppstigende linje, forutsatt at eieren har sitt konsesjonsforhold i orden. Konsesjonsplikt kan likevel følge av § 7 annet ledd.*
- 2 *odelsberettiget til eiendommen*
- 3 *staten*
- 4 *den fylkeskommune eller kommune der eiendommen ligger, såfremt ervervet gjelder en eiendom i område som omfattes av kommuneplan eller reguleringsplan etter plan- og bygningsloven, og eiendommen i planen er utlagt til annet enn landbruksområde eller*

ervertet skjer ved ekspropriasjon. Et kommunalt tomteselskap der vedkommende kommune har minst halvparten av kapitalen og flertallet i styret, likestilles med kommunen når det gjelder konsesjonsfrihet etter dette nummer

- 5 *bank eller annen institusjon som Kongen har godkjent i denne sammenheng, når ervertet skjer gjennom tvangssalg for å redde en fordring som ervertveren har panterett for i eiendommen. Eiendommen må selges videre innen to år. Fristen regnes fra stadfestingen av auksjonsbudet og kan forlenges av departementet*

Ved ervert av bebygd eiendom hvor fulldyrka og overflatedyrka jord er mer enn 25 dekar, eller eiendommen består av mer enn 500 dekar produktiv skog, er konsesjonsfriheten etter første ledd nr. 1 og 2 betinget av at ervertveren bosetter seg på eiendommen innen ett år og selv bebor den i minst 5 år. Som bebygd eiendom regnes her eiendom med bebyggelse som er eller har vært brukt som helårsbolig.

2.2 Odelsloven

I Odelsloven foreslås fjernet alle bestemmelser som går på krav om konsesjon eller hensyn til boplikt i §§ 27, 28, 39 og 51. Øvrige bestemmelser forblir uendret.

For øvrig ble det gjort endringer i odelsloven gjeldende fra 1. januar 2014 hvor odelskretsen ble innskrenket til kun å gjelde barn av eier med odelsrett. I tillegg fjernet man mulighet til odelsfrigjøring der eiendommen er solgt som tilleggsjord.

3. Statistikk

Tall fra Landbruksregisteret viser at det i 2012 var 186 700 landbrukseiendommer i Norge (minst 5 daa jordbruksareal, og/eller minst 25 daa produktiv skog). Av disse har ca 171 400 bebyggelse. Oppland er blant de fylkene som har flest landbrukseiendommer med totalt 13 842 eiendommer med bebyggelse. 92,3 % av landbrukseiendommene i Oppland har bebyggelse. Totalt har 10 464 av eiendommene boligbygning og er bosatt.

Materialet fra Statistisk sentralbyrå viser at ca. 9 000 landbrukseiendommer skiftet eier i 2012, dvs. nærmere 5 % av landets 186 700 landbrukseiendommer. Av de omsatte eiendommene var om lag 5 300 (59 %) overdragelser i nære relasjoner (familieoverdragelsers) uten konsesjonsplikt. Ca. 3 700 overdragelser skjedde utenfor nær familie. Av disse ble 2 750 (31 %) omsatt i fritt salg. Av disse igjen var 1450 konsesjonspliktige og tenkt brukt til landbruks- eller boligformål. Blant disse eiendommene lå 8 % i Oppland.

Tabell 1 viser tinglyste omsetninger av landbrukseiendommer i Oppland 2006 – 2013, mens tabell 2 viser omsetning av eiendommer etter type og hvem som er ny eier.

Tabell 1. Tinglyste omsetninger av landbrukseiendom i Oppland 2006-2013 i fritt salg

	2006	2007	2008	2009	2010	2012	2013
Landbrukseiendommer i alt	15449	15291	15272	15091	14998	15062	14995
Tinglyste omsetninger i alt	632	689	654	641	720	739	689
Tinglyste omsetninger med bygning	586	627	626	588	684	687	651

Oppgitt formål på skjøtet, bolig	94	95	130	105	110	101	114
Oppgitt formål på skjøtet, fritid	33	40	27	34	44	42	39
Oppgitt formål på skjøtet, landbruk	467	548	480	473	533	568	499
Oppgitt formål på skjøtet, annet	38	6	17	29	33	28	37
Omsetninger i fritt salg i alt	190	222	206	192	226	223	199
Omsetninger i fritt salg, uten bygning	28	21	9	22	18	22	15
Omsetninger i fritt salg, med bygning	162	201	197	170	208	201	184

Tabell 2. Tinglyste omsetninger av landbrukseiendommer i Oppland, etter type og kjønn på ny eier

	2006	2007	2008	2009	2010	2012	2013
Antall omsetninger	632	689	654	641	720	739	689
Ny eier i familie med tidligere eier	..	..	..	360	394	437	423
Ny eier ikke i familie med tidligere eier	..	..	..	281	326	302	266
Ny eier, mann	391	435	396	377	455	456	428
Ny eier, kvinne	222	230	235	250	248	266	241
Ny eier, aksjeselskap	12	9	10	4	6	4	5
Ny eier, andre	7	15	13	10	11	13	15
Gjennomsnittsalder, ny eier	48	49	48	50	50	49	48

Ser man på formålet med kjøpet så oppgir 17,5 % at eiendommen skal brukes som bolig, 6 % oppgir formålet som fritidseiendom, mens 76,5 % oppgir landbruk som formål.

Vi ser også at 38 % av landbrukseiendommene i fylket ble omsatt utenom familien mens 62 % var omsetningen innen familien. Ser man på de siste 5 årene så har andelen som er omsatt utenom familien gått noe ned fra ca 45 % i 2010.

Tabell 3 viser utfallet at søknadene om konsesjon i Oppland i 2013. 35 % ble innvilget uten vilkår, mens 26 % ble innvilget med vilkår om boplikt. Man ser også at svært få søknader ble avslått.

Tabell 3. Søknader om konsesjon i Oppland 2013

Søknader etter konsesjonsloven innvilget uten vilkår i alt	79
Søknader etter konsesjonsloven innvilget med vilkår gitt i medhold av konsesjon	83
Søknader etter konsesjonsloven innvilget med vilkår om personlig boplikt	57
Søknader etter konsesjonsloven innvilget med vilkår om upersonlig boplikt	1
Søknader etter konsesjonsloven avslått	4
Søknader totalt	224

4. Vurdering:

Når det foreslås å fjerne en hel lov uten av den erstattes av andre bestemmelser må man vurdere om lovens formål og bestemmelser er u hensiktsmessige og gir uønskede effekter eller om formålet ivaretas gjennom annet lov- og regelverk slik at gjeldende lovverk er overflødig.

Lovens formål er å regulere og kontrollere omsetningen av fast eiendom for å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer og slike eier- og bruksforhold som er mest gagnlige for

samfunnet. Spørsmålet er om disse målene blir ivaretatt og sikret gjennom annet lovverk og virkemidler.

4.1 «Effektivt vern om landbruket produksjonsarealer»

Det har de siste årene skjedd en stor effektivisering og rasjonalisering i norsk landbruk og det blir stadig færre bønder som driver en større del av arealene og produksjonen. Dette har bl.a. medført økt bruk av jordleie. Undersøkelser viser imidlertid at leiejord ikke blir vedlikeholdt med grøfting, inngjerding o.l. på samme linje med arealer man eier selv og at kvaliteten og produksjonsevnen på disse arealene reduseres. I tillegg vil mindre rasjonelle arealer bli liggende ubrukt da disse er lite attraktive å leie. Med bakgrunn i denne utviklingen og et ønske om å bedre muligheten for å styrke næringsgrunnlaget på eget bruk ble det gjort endringer i jordlovens § 12 (delingsbestemmelsen) 1. juni 2012 som gjør det enklere å kunne dele fra arealer til tilleggsjord eller bosetting.

Det direkte hensynet til jordvern vil i stor grad bli ivaretatt gjennom Plan- og bygningsloven og driveplikten i Jordloven. Driveplikten krever imidlertid kun at arealet høstes/beites, noe som medfører at driveplikten kan oppfylles uten en optimal utnyttelse av produksjonspotensialet. Gitt at Norge kun har 3 % dyrket mark som grunnlag for nasjonal matforsyning er det viktig at produksjonspotensialet utnyttes.

En fjerning av boplikten vil medføre at en enda større andel gardsbruk blir stående ubebodd, eller gå over til fritidsboliger og med eiere som har mindre tilknytning til eiendommen og dens ressurser. Dette sammen med at jorda kan leies bort for å oppfylle driveplikten vil kunne medføre en ekstensiv drift av arealene. Tilsvarende vil skogarealene som ikke leies bort og bli gjenstand for ekstensiv forvaltning.

Etter fylkesrådmannens syn har dagens konsesjonslov en rolle i forhold til å sikre en bevissthet knyttet til eiendommens ressurser.

Konsesjonsloven omfatter både jord- og skogeiendommer. I dag er 27 % av de skogeiendommene med over 25 daa produktiv skog drevet i kombinasjon med jordbruksbedrift. Det innebærer at en stor andel er rene skogeiendommer og mange av dem er svært små. Gjennomsnittlig størrelse på skogeiendommer i Norge er i dag på 550 daa. Små eiendommer og lavere marginer i skogbruket har gjort at en stor andel av skogeiendommene ikke avvirket i henhold til produksjonen, og heller ikke gjennomfører tilstrekkelig investeringer for å opprettholde et langsiktig høyt produksjonsnivå. For rene skogeiendommer vil prisreguleringen i enkelte tilfeller virke begrensende på kanskje først og fremst forventningene til pris, og dermed initieringen av et salg. Det er svært få salg av skogeiendommer som er stoppet p.g.a. pris. Her ser man også at Staten selv i en del tilfeller har utfordret det øvre sjiktet for pris gjennom bl.a. kjøpet av Borregaards Skoger fra Orkla og arronderingssalg av Statskog. Ut fra dette vil det kunne være hensiktsmessig å lemppe på prisreguleringen når det gjelder rene skogeiendommer, men at man beholder andre bestemmelser i § 9 som angir andre hensyn enn kun pris. Dette bør imidlertid gjøres som del av en helhetlig gjennomgang av virkemiddelapparatet.

4.2 «Eier- og bruksforhold som er mest gagnlige for samfunnet»

Landbruket i Norge er en næring som bidrar til samfunnet på mange områder gjennom produksjon av mat, verdiskaping fra skogen og utmarka, opprettholde kulturlandskapet, skape arenaer for friluftsliv, sikre bosetting og arbeidsplasser i distriktene, bidra til å løse klimautfordringer etc.

Alle disse bidragene fordrer aktiv drift av alle produksjonsarealer, men også at eiendommene er bebodd med tanke på forvaltning av eiendommens totale ressurser og samfunnsmessige bidrag. Selv om driveplikten isolert sett kan oppfylles gjennom utleie vil de andre bidragene lide under et manglende engasjement fra eier.

I følge SSB var hver femte landbrukseiendom med bolighus uten fast bosetting i 2013. Det at det i dag er flere ubebodde og lite intensivt drevne eiendommer i landet gjør at det er ønskelig at flere eiendommer kommer ut i markedet slik at de som er interessert i denne typen eiendommer og produksjon kommer i posisjon til å eie en landbrukseiendom.

Det hevdes i høringsforslaget i den forbindelse at både boplikt og prisbestemmelsene i konsesjonsloven virker hemmende på salg av eiendommer.

En avvikling av prisreguleringen innebærer at man setter eiendomsøkonomien foran produksjonsøkonomien og den avkastningen eiendommen kan gi. Nå prises eiendommen etter hva aktiv drift kan forrente, og en oppheving vil fjerne dette utgangspunktet.

Det som man også må ha i bakhodet er regjeringens forslag til endringer i Forskrift om produksjonstilskudd hvor man ønsker å fjerne eierskapsbegrensningene og vilkår for tilknytning til landbrukseiendom. Når krav om personlig eierskap foreslås fjernet, muliggjør det at AS kan eie og drive gardsbruk med de muligheter som det gir for økonomisk tilpasning. Selskap eller enkeltpersoner kan også eie et ubegrenset antall gårdsbruk og skogeiendommer. Det ligger heller ikke an til begrensning på utenlandsk eierskap.

Disse endringene sammen med at man nå ønsker å fjerne bl.a. boplikten gjør at man beveger seg langt bort fra selvstendige og selveiende bønder. Statistikk fra SSB viser bl.a. at man innen skogbruk ser mindre hogstaktivitet på eiendommer som inngår i sameier. Spørsmålet er om man kan oppleve det samme gjennom organisering i f.eks. aksjeselskaper. Ulike eiere, ulike målsetting om drift og avkastning vil kunne medføre en dårligere utnyttelse av eiendommens ressurser.

Etter fylkesrådmannens syn er det viktig at man i størst mulig grad legger til rette for personlig eierskap til eiendommene og ressursene. På den måten sikrer man nærhet til ressursene og en målrettet forvaltningen av disse.

For å møte utviklingen med nedleggelser av gardsbruk og arealer som blir liggende brakk er det de siste årene gjort flere tilpasninger i lovverket knyttet til landbruket som er med å liberaliserer eiendomsmarkedet. Statens forkjøpsrett er fjernet som gjør at staten ikke kan «fordele» arealer som legges ut for salg. Det er gjort endringer i retningslinjene for prisfastsettelse som medfører at de fleste eiendommer i dag blir omsatt til det som betraktes som markedsverdi. Det er også en svært liten grad av eiendomsoverdragelser som er omfattet av priskontroll som har fått avslag. I tillegg er det en stor andel av eiendommene som allerede er konsesjonsfrie (under 100 daa totalareal og under 25 daa dyrket mark). Dette kan selvsagt tilsi at prisreguleringen er overflødig isolert sett, men kombinert med et bortfall av boplikten vil man kunne forvente at prisene går opp og gjøre det vanskeligere å forrente kjøpet gjennom normal avkastning. Undersøkelser viser også at de i første rekke er følelser og relasjoner som knytter eierne til eiendommen. Dette kommer også fram i høringsnotatet.

Også den tidligere omtalte endringen i Jordloven om deling har gjort det enklere å dele fra f.eks. bolighus/tun og selge jord og skog til andre slik at man kan oppnå en hensiktsmessig bruksstruktur.

Etter fylkesrådmannens syn er det usikkert om en fjerning av konsesjonsloven vil gjøre det mer attraktivt å selge en eiendom slik at man oppnår en ønsket eierstruktur i landbruket. Geografisk beliggenhet vil sannsynligvis medføre store forskjeller i verdien på like eiendommer, noe som til en viss grad hensyntas i dagens retningslinjer om bl.a. boverdi. Det er likevel viktig i forhold til nyrekruttering man har en prisregulering som i hovedsak hensyntar eiendommen avkastningspotensial.

En betydelig økning i pris på bl.a. dyrket mark vil kunne virke mot sin hensikt gjennom at man får en større andel leiejord istedenfor overdragelser ved salg.

4.3 Null-konsesjon

Forslaget innebærer også at kommunenes mulighet for å innføre null-konsesjon forsvinner. Denne bestemmelsen er i første rekke bruk i typiske turist- og fritidskommuner der det er fare for at helårsboliger blir solgt som fritidsboliger. Etter fylkesrådmannens syn vil dette kunne medføre at typiske boligområder knyttet til turist- og fritidsområder blir liggende ubebodd store deler av året og at prisene på boliger i disse områdene stiger da markedet blir betydelig større uten boplikt.

5. Fylkesrådmannens tilrådning

Etter fylkesrådmannens syn er det en målsetting at flest mulig av landbrukseiendommene skal være bebodd ut fra distriktsmessige hensyn og at jord- og skogarealene skal drives aktivt ut fra et verdiskapingsperspektiv. Skal man sikre verdiskapingen fra norsk landbruk og størst mulig nasjonal selvforsyning med mat er det viktig at alle ressursene utnyttes optimalt. Fylkesrådmannen mener konsesjonslovens bestemmelser har en viktig funksjon både i forhold til dette og for å sikre de øvrige formålene i loven.

Fylkesrådmannen vil understreke at det er viktig at lovverket ikke blir statisk, men følger den utviklingen man ser i bl.a. landbruket. Fylkesrådmannen mener at det vil være hensiktsmessig å se på tilpasninger i dagens konsesjonslov for bedre å kunne balansere formålet i konsesjonsloven med mål om en økt omsetning av landbrukseiendommer og optimal utnyttelse av landbrukets produksjonspotensial. Det kan derfor være hensiktsmessig både å se på arealgrensene for krav om konsesjon, bestemmelsene om prisregulering og reglene for fritak fra boplikt. Dette må imidlertid ses i sammenheng med øvrige rammebetingelser for landbruket.

Med bakgrunn i vurderingen vil Fylkesrådmannen fremme følgende forslag til vedtak:

1. Fylkestinget i Oppland fraråder en oppheving av konsesjonsloven og boplikten i Odelsloven slik det foreslås i høringsnotatet.
2. Fylkeskommunen anbefaler likevel at man ser på tilpasninger i dagens konsesjonslov for bedre å kunne balansere formålet i konsesjonsloven i forhold til den generelle utviklingen i landbruket. Det må gjennom lovverket sikres en strukturutvikling som sikrer optimal utnyttelse av landbrukets produksjons- og verdiskapingspotensial, samtidig som landbrukets samfunnsrolle ivaretas

Arkivsak-dok. 201400023
Arkivkode
Saksbehandler Erik Lagethon

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Fylkesutvalget	02.12.2014	144/14
2 Fylkestinget	09.12.2014	59/14

SAKS PROTOKOLL

Høringsuttalelse - høring på forslag om oppheving av konsesjonsloven og boplikt

Fylkestinget har behandlet saken i møte 09.12.2014 sak 59/14

Fylkesutvalgets innstilling

1. Fylkestinget i Oppland fraråder en oppheving av konsesjonsloven og boplikten i Odelsloven slik det foreslås i høringsnotatet.
2. Fylkestinget anbefaler likevel at man ser på tilpasninger i dagens konsesjonslov for bedre å kunne balansere formålet i konsesjonsloven i forhold til den generelle utviklingen i landbruket. Det må gjennom lovverket sikres en strukturutvikling som sikrer optimal utnyttelse av landbrukets produksjons- og verdiskapingspotensial, samtidig som landbrukets samfunnsrolle ivaretas

Møtebehandling

Endringsforslag nr. 1

Lars Elsrud (H) fremmet på vegne av H slikt forslag:

Oppland fylkeskommune støtter opphevelsene av konsesjonsloven.

Følgende forhold er særlig viktig i den forbindelse:

- Oppheving av konsesjonsloven vil bygge oppunder regjeringens landbrukspolitikk med mål om mer lønnsomme gårdsbruk
- At endringen i Jordlovens § 12 fra i fjor fungerer tilfredsstillende og ikke fører til unødvendig byråkrati. Dette bør evalueres en tid etter at konsesjonsloven er opphevet
- At endringene gjort i Jordloven mht. fradeling av jordbruksjord fungerer hensiktsmessig etter at konsesjonsloven oppheves. Med dette menes at god drivverdig jordbruksjord (særlig matkornjord) og jordbruksjord som aktive landbrukseiendommer ønsker tilgang til for å styrke driftsgrunnlaget så langt som mulig forblir

jordbruksareal. Mens mindre god jordbruksjord i større grad kan omdisponeres til andre formål som lokalpolitisk oppfattes som viktige for sitt område.

- At Jordloven ikke svekkes mht. omdisponering av god drivverdig jordbruksjord
- Når konsesjonsloven oppheves er det viktig at kommunene prioriterer tilstrekkelig kontroll med at god drivverdig jordbruksjord drives. Behovet for dette vil øke etter at konsesjonsloven er opphevet. Det er viktig at regjeringen tar høyde for det når kommuneøkonomien vurderes
- Når konsesjonsloven oppheves forsvinner den automatiske meldingen til landbrukskontoret som utløser brevet til nye eiere med informasjon om driveplikt og hvordan denne ivaretas. Det er derfor særlig viktig at ordningen med automatisk melding til landbrukskontoret når landbruksareal skifter eier videreføres. Dette må reguleres på en god og sikker måte
- Det trengs en større samordna lov-gjennomgang med revidering av Plan- og bygningsloven, Jordloven, Matrikkeloven og Eierseksjonsloven

Endringsforslag nr. 2

Aud Hove fremmet forslag til et nytt punkt 2 på vegne av Ap, Sp, Sv og Krf:

«Fylkestinget registrerer at det hevdes å være behov for tilpasninger i dagens konsesjonslov, men kan ikke se at dette behovet er dokumentert. Fylkestinget ønsker en utvikling som sikrer optimal utnyttelse av landbrukets produksjons- og verdiskapingspotensial, samtidig som landbrukets samfunnsrolle ivaretas.»

Protokolltilførsel fra representant Lasse Lehre (H): H og FRP støtter opphevelse av konsesjonsloven.

Votering

Fylkesutvalgets innstilling pkt.1. ble satt opp mot endringsforslag nr. 1: Endringsforslaget falt med 7 stemmer.

Endringsforslag nr. 2: Vedtatt mot 10 stemmer

Fylkesutvalgets innstilling punkt.2: Falt med 3 stemmer

Vedtak

Fylkestinget fattet slikt vedtak:

1. Fylkestinget i Oppland fraråder en oppheving av konsesjonsloven og boplikten i Odelsloven slik det foreslås i høringsnotatet.
2. Fylkestinget registrerer at det hevdes å være behov for tilpasninger i dagens konsesjonslov, men kan ikke se at dette behovet er dokumentert. Fylkestinget ønsker en utvikling som sikrer optimal utnyttelse av landbrukets produksjons- og verdiskapingspotensial, samtidig som landbrukets samfunnsrolle ivaretas.

Protokolltilførsel:

Fylkestingets medlemmer fra H og FRP støtter opphevelse av konsesjonsloven.